

16.95x24	1	עמוד 8	כל ניס ציונה	09/08/2024	91218392-5
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790					

מבט לכנסת

יוסי רוזמן

עיתונאי ופעיל חברתי בכנסת

החזון הציוני זקוק לריענון

76 שנים חלפו מאז הקמנו מדינה - מה קרה לנו מאז? • במציאות הנוחה והדיגיטלית של היום, כשישראל הפכה למעצמת הייטק, רובנו כבר לא קוצרים חיטה או מייבשים ביצות - התרגלנו שהכל קורה מעצמו • מדוע ערכי הציונות דועכים דווקא בזמן שהאיום הקיומי עדיין נמשך? • מדוע המלחמה הפנימית שלנו רק הולכת ומתעצמת?

או שהסעע ימשיך לגדול ויבלע לתוכו את המולדת שאבותינו בנו?

החברה החרדית צריכה לשאול את עצמה: כיצד תצליח להמשיך ולקיים את עצמה בצורה זו? מאז קום המדינה נהנית החברה החרדית מתנאים שאף מגזר לא זוכה להם, וזאת משום שכולנו הכרנו ועדיין מכירים בערך הייחודי של שמירה על עולם התורה. אבל היום, כשבישראל פועלות מאות אלפי ישיבות, כשהחרדים כבר לא מיעוט קטן ובוודאי שלא יהיו כאלה בעוד עשור או שניים - הם צריכים לתת לעצמם ולנו תשובות ולא רק לגבי השילוב בצבא. אם לא נשכיל לשלב את האוכלוסייה החרדית בשוק העבודה, בעוד כ-40 שנים רוב תושבי המדינה יהיו אלה שאינם תורמים לקופת המדינה, ואם לא תשתנה המגמה, ייתכן שנראה הגירה של כאלה שלא יסכימו עוד לשאת על גבם את נטל המיסים. עלינו לשאול את עצמנו, הכיצד נוכל לחדש את הברית בין כל חלקי העם? הכיצד נבטיח שהמדינה תמשיך להיות בית בטוח ושווה לכל אזרחיה? והאם לא הגיעה העת לרענן את החזון הציוני?

בקטנה

76 שנים חלפו, ומה קרה לנו? במציאות הנוחה והדיגיטלית של היום, כשישראל הפכה למעצמת הייטק, רובנו כבר לא קוצרים חיטה או מייבשים ביצות. התרגלנו שהכל קורה מעצמו. אז למה דווקא עכשיו ערכי הציונות דועכים כאשר האיום הקיומי עדיין נמשך? ומדוע המלחמה הפנימית שלנו רק מתעצמת?

אולי אנחנו צריכים להגדיר לעצמנו מחדש את ערכי הציונות? נראה שהגשמונו לכאורה את החלום הציוני, אך כמו בתהליך של דיאטה לרדת במשקל זו לא חוכמה - החוכמה היא לשמור על המשקל. אנו מתייחסים למדינה כמובנת מאליה, אבל אם לא נתעשת, אנחנו עלולים לראות את חורבן הבית השלישי במקום את השלמת הבניין והגאולה. הבחירה היא בידינו - להמשיך להתפצל ולהתרחק מהחזון המקורי, או להתאחד מחדש סביב ערכי היסוד של הציונות, תוך התאמה למציאות המשתנה? כי זו השעה להתעורר, לפעול ולעצב מחדש את עתידנו המשותף. הגיעה העת ליצור מודל חדש של שותפות לאומית, כזה שמשלב בתוכו את ערכי העבר עם אתגרי ההווה? רק כך נוכל להבטיח את עתידה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, חזקה ומשגשגת. רק כך נוכל להבטיח שהחלום הציוני ימשיך להתקיים ולשגשג, לא רק כזיכרון היסטורי, אלא כמציאות חיה ונושמת, לעתיד טוב יותר לילדינו ולנכדינו.

מדינת ישראל הוקמה מקיבוץ גלויות - אנשים מרקעים שונים שהתאחדו סביב אהבת הארץ ויצרו מודל של שותפות לאומית ששילב בתוכו ערכים ואתגרים כאחד. בשנים האחרונות משהו השתנה, נבחרינו הם לא מי שהיו, השסע בחברה הישראלית גדל והתעצם והאנשים שהגיעו מרקעים שונים, הפכו לאנשים ממגזרים שונים. עלינו ליצור מודל חדש של שותפות לאומית, כזה שמשלב בתוכו את ערכי העבר עם אתגרי ההווה - כי רק כך נוכל להבטיח את המשך עתידה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, חזקה ומשגשגת - כי הבחירה היא בידינו.

כוחו של הרגל

התרגלנו לעולם של שפע. אנחנו קמים בבוקר למציאות שבה הכל זמין עבורנו ובקלות. מי שבא לו לאכול אינו צריך לעבד את האדמה - די לו בלחיצת כפתור ובאמצעות הטכנולוגיות המתקדמות, מבוקשו מגיע אליו עם שליח עד הבית. זוהי מציאות שונה מזו שחזה בנימין זאב הרצל, הוגה הרעיון הציוני בשלהי המאה ה-19. הרצל הבין כי גילויי האנטישמיות רק מחריפים והסיק מכך, שעל היהודים להקים לעצמם בית לאומי על אדמה משלהם - אדמה שתהווה עבורם מקור להגנה ומקום בו כל יהודי ירגיש ראוי, שווה, מוערך ובטוח. חלפו מאז למעלה מ-125 שנים, ואני תוהה: מהי הציונות כיום? האם חל בה שינוי? האם אנו חשים ביטחון בארץ ישראל?

שוויון בנטל

בעבר, ה"שוויון בנטל" היה סמל סטטוס ודרך חיים, לא סיסמת בחירות. אנשים היו נכונים למות ולהקריב בעד ארצנו, משום שהבינו שללא הקרבה האישית, לא תוכל להיות תקומה לאומית. השבוע נתקלתי במודעה שפורסמה על ידי אגודת ישראל בשנת 1948 שיצאה בקריאה לצעירים החרדים; קשה להאמין, אבל זהו הטקסט: "לנוכח השתוללות הדמים אשר הקיפה את כל ערי ארץ הקודש ואת ירושלים ולנוכח הסכנות המחמירות והולכות מיום ליום על ידי צוררים...קורא מרכז אגודת ישראל לכל איש ואיש בירושלים בני 17 עד 25 להתייצב לשירות העם". אנשים מרקעים שונים התאחדו סביב אהבת הארץ והחלום הציוני - כולם היו שווים: לוחמים, מתגייסים, עובדי אדמה. השאלה "מי תורם?" לא עלתה כלל - היה ברור שהמאמץ הוא משותף.

השאלות הקשות שנשאלות היום: מדוע חיי אדם חרדי נתפסים כשווים יותר מחיי אדם חילוני בהקשר של שירות צבאי ונטל המס? מדוע הקרבה למען הכלל הייתה בעבר סמל סטטוס בעצמה? האם נגיע לעמק השווה,